

*
Mégjelen esütörtökön

Előfizetési ár:

Egész évre 9 kor — fill.
Fél évre 4 kor 60 fill.
Negyed évre 2 kor 40 fill.
Egyes szám 20 fill.

HONTI LAPOK

*
Szerkesztőség és
kiadóhivatal
Ipolyságon.

Hivatalos és magánhirdetések mérsékelt árszabás szerint.

Felelős szerkesztő: HALÁSZ FERENC.

Ipolyság, 1900. augusztus 16.

Szent István.

Hol vagy István király? Hi-vünk tégedet. Jöjj, láss és ítélj meg bennünket úgy, ahogyan azt megérdemljük. Tégy igazságot köztünk és valamint kilencszáz esztendő előtt, azonképpen mutasd meg nekünk most is az utat, melyen előre mehetünk. Mert előre akarunk menni, mindig csak előre. Szent életű ember voltál Te és igen nagy ember. S annyi század, annyi nagy és szomorú esemény nem tudta elfeledtetni a Te emlékedet. Hatalmas erővel él a tudat a nemzet szívében, hogy Te voltál és élni fog a Te megszentelt emléked mind addig, míg magyar nép lakja a Duna-Tisza tájait. A Jobb Kéz, mely porhüvelyéből csodálatosképpen megmaradt, legmagasabb ereklyéje ennek a nemzetnek, látására évente ezrek zárandokolnak Buda várába. S aki látja azt a féhérségében ragyogó férfias Jobbot, mintha kedvező égi jelet látna: megtisztul, megkönnyebbül és háromszoros lánggal lobban fel szívében a hazaszeretet tüze.

És jól teszi minden magyar, ha megtekinti azt a kezét. Csodálatos erő árad ki abból az emberi test-

részből, melyet az utódok kegyelele nem engedett át az örök enyészetnek. Mintha a kéz épenmaradásával megmaradt volna benne az az erő is, melylyel akkor rendelkezett, mikor még élt koronás gazdája. Lapozzuk át Magyarország történetét s arra a legendás következtetésre fogunk jutni, hogy ami ezt a népet a sok sorscsapás és tévelygés közt megtartotta, az nemesak a saját ereje volt, hanem az égi hatalom is, az áldás, melyet Szent István király osztott az ő Jobbjával.

Egyike a mi legszebb ünnepeinknek Szent István napja. A buzgó keresztényi hit és a hon szabadságáért lángoló hazaszeretet a legszebb harmóniába olvadnak össze e napon. Az oltárok szent jelvényeire ráborul a háromszínű lobogó. És talán ezt az ünnepet ulti meg legbensőbbben és leglelkesebben a magyar nép

Az idei Szent István napjának dupla jelentősége van. Nagy országos jubiláris ünnepséggel esik össze, a magyar kereszténység kilenc százados emlékünnepevel.

S ennek az ünnepnek lefolyása méltó a jelentőségéhez. A félreértések, melyek a jubiláris ünne-

pély rendezéséhez hozzáfűződtek, eloszlottak. A legmagasabb állami és egyházi tényezők közös akarrattal munkálkodtak azon, hogy ebből az ünnepből kiküszöböljenek minden olyas célzatot és jelleget, mely nem alkalmas arra, hogy a jubileumot az egész nemzet ünnepévé tegye. És így tisztán és fényesen fog sokáig ragyogni annak a napnak az emléke, melyen hálát adtunk a magyarok Istenének azért, hogy kilencszáz esztendő előtt államfentartó vallást és szent királyi koronát adott ősünknek. Mind a kettő megvan még, erőben, ép-ségben és hatalomban. Mint kilencszáz esztendőn keresztül, azonképpen most is ebben a kettőben látja e nemzet annak biztosítékát, hogy megmaradunk a népek küzdelmeiben és jövő vár erre az országra, nagy jövő.

A Te műved ez, Szent István király.

És mégis még soha nem volt talán annyi ádáz ellensége a Te művednek, mint ezekben az időkben, midőn a műveltségben és gyarapodásban eddig még el nem ért magaslatra ért Magyarország. Ellenségeink vannak; nagyok, erősek és számosak, akik ádáz

Egy kis leánynak.

Hallottam!.. Való-e vagy csak röpke álom?
Hogy él még oly leány ezen a bus tájon,
Kinek tiszta lelkét, — örök dalok bája —
Rabbilincsre fűzi, börtönbe zárja? . . .
A kit még ébren is szép álomba ringat, —
S egy-egy vésző szívet bánatosan sirat . . .
Hát él ily leányszív e siralmas korbá,
Mely csupán a hasznót, élveket hajszolja!?

Jer, bájos leányka, hadd mondjam el néked,
Mennyire szeretlek, imádlak én téged!
Hadd nézzek lelkedbe, meglátom-e benne,
Melyik a szívednek legdrágább érzelme? . . .
Ezen a hurokon pengetem majd hártám,
Fogadd el te angyal, ez lesz az én hálám!
Megérdemled nagyon szép fiatal leány,
De aztán úgy néha gondold vissza reám!

Halottam! . . . Való-e vagy csak röpke álom?
Elhiszem leányka, az isten megáldjon! . . .
A míg más leánynak önzés, érdek álma,
Te virágról, dalról álmodjál leányka;
Míg más leány mohón élveek után rohan,
Te álmaid közt élj nyugodtan, boldogan! . . .
Más sirjon elveszett gyémánt-ékszer miatt,
Te légy az, aki egy letört rózsát sirat!

Tóth István.

HONTI ALBUM.

Pongrácz István.

Pongrácz István es. és kir. kamarás és tábornok az országszerte ismert Pongrácz család, hazánk legrégebbi családjai egyikének sarjadéka. Már egyik őse Pongrácz János I. Mátyás király alatt vajdaságot viselt, s 1460-ban az Ali vezérlete alatt betört török hadat Temesvár alatt székely hadával tönkreverte. Felsőmagyarország főkapitánya volt.

A család sok katonai hajlamu tagokat számlál. A magyar szabadságharcban 28 Pongrácz szolgált és harcolt a szabadságért, egyedül Görgey seregében 8-an voltak. A magyar kir. honvédségben három tagja ért el törzstiszti rangot. Pongrácz Sándor es. és kir. altábornagy, Pongrácz István es. és kir. tábornok, és Pongrácz László m. kir. honvédezzredes.

Pongrácz István tábornok született 1821-ben Felső-Tur községben, atyját igen korán elveszté, egyik nagybátyja pártfogása alá vevén, a nagyszombati katonai növeldébe adta őt, leginkább a német nyelv tanulása végett, honnan 1836-ban 14 éves korában a tullni utászok intézetébe mint hadapródot vették fel, a hol 4 éven át nagy szorgalommal folytatta

tanulmányait, s a tanfolyam bevégeztével a 8-ik huszárezredben, mely akkor Galiciában állomásozott, hadapróddá lett.

Ez időtáiban Erőpszerte általános béke honolt, miért is Pongrácz, dacára katonai kiképzettségének, csakis 1843-ban lett hadnagygyá, s csakhamar reá főhadnagyi előléptetést nyert.

1848-ban, midőn a magyar alkotmány életbelépett, mint századost a honvéd táborokhoz nevezték ki.

S midőn a népfajok közötti viszályok, s csakhamar reá a beeszi kormányval való ellenségeskedések kitörttek, a dicső szabadságharcban Pongrácz István is szintugy, mint minden hű hazafi, a hon törvényes szabadságát véde, a schwechāti ütközettől kezdve egész a világosi fegyverletélig tántorithatlan hibe maradt a magyar alkotmányának.

Jelen volt a bányavárosok téli hadjáratában, ugyszintén a kápolnai, mezőkővesdi stb. esztában.

A tavaszi hadjárat alkalmával részt vett a hatvani ütközetben, Gáspár tábornok oldala mellett, ahol higgadt és eszélyes magaviselete által tisztársai becsülését vívta ki. Ezen ütközetben majd hogy életét nem veszté Pongrácz; a mocsáros helyeken átjáratot keresvén, igen előre hatolt, s miután a mieink korán kezdték

gyűlölettel, nem válogatott piszkos és mérges fegyverekkel küzdenek a magyar haza ellen. A szomszéd nép, melylyel közösséget vállaltunk, csuful megszegi az egyezkedés pontjait s nyíltan durván hirdeti, hogy csak ártani akar nekünk. S itt benn a hazában folyton fészkelődnek az alattomosok, akik csak azért, mert az ő vidékükön más nyelvet beszélnek, a magyar állameszme ellen törnek s lépten-nyomon elárulják a hazát. S tilos eszmék forrognak a magyar föld népének szívében is, tilos eszmék, melyek ha valóra válnának, megszűnne mindaz, ami Szent Istvánnak hatalmas műve. És vannak más bajok is, melyeknek elsorolása talán nem is illik bele Szent István ünnepének hangulatába.

Jöjj Szent István király! Hivunk Téged! Jelenjen meg közöttünk a Te szellemed, hogy erősítsen és támogasson bennünket. Mert szükség van reád. Szükségünk ismét egy olyan hatalmas erőre és szellemre, mely energiájával keresztény magyar hazát tudott teremteni itt, ahol törvényt nem ismerő pogányok laktak hajdanán. Szükségünk van erre az erőre most is, a huszadik század elején.

Hol vagy István király? Téged magyar kíván!

A hétről.

Pongrácz István tábornok.

Lapunk múlt számában szomorú hirdetéssel voltunk ama halálesetről, hogy

Pongrácz István cs. és kir. nyug. tábornok Esztergomban, hol utóbbi években lakott, e hó 7-én este 9 órakor életének 80-ik évében szívvelhűdésben meghalt. Az elhunyt tábornok kihült tetemeit fényes katonai pompával e hó 9-én szentelték be, mely szomorú, de diszes aktushoz Esztergom város egész lakossága kivonult, hogy kegyeletét lerója a haza lelkes bajnoka koporsójánál és részvétét megmutassa a gyászoló családnak. Az Esztergomban állomásozó 76-ik gyalogezred 7 diszszázaddal vonult ki a vég-tiszteletre, melyet Rupprecht Henrik ezredes, a helyőrség parancsnoka vezetett, vállán széles gyászszalaggal, s mely ünnepi lépésben haladt a négylovas koszorkútól borított fehér érekkoporsó után, — miközben hangzott a katonai zenekar gyászzenéje, tompán peregetek a fekete posztóval beburkolt dobok. A koporsón feküdt az elhunyt tábornok kardja hüvelyével keresztbe fektetve, s ezen a tábornoki csákó.

A katonai díszmenet egész a Mária-Valéria hidig kísért a koporsót, s itt a jobboldali gyalogjárón arcélben állva tisztelgett az előtte közvetlenül a hid elöl tartó gyászmenetnek, majd mikor Fehér Gyula dr. belvárosi plébános a beszentelest elvégezte, a diszszázadok a parancsnokló ezredes vezényszavára kétszer dísz-tüzet adtak.

A koporsót a beszentelet után deszkaburkolatba helyezték, a miben a párkány-nánai állomásra vitték, honnét az elhunyt dicső tábornok utolsó útját megtette szülőhelyére Felső-Turra, ahol e hó 10-én d. u. 4 órakor volt a temetés. A temetési szertartást Szecsey Ferenc felsőtúri plébános végezte papi segédlettel, ki a templomban a koporsó fölött megható gyászbeszédet mondott. A gyászoló család szomorúságát számtalan koszoru és részvétávirat enyhítette. Előkelő és nagy közönség részvéte kísérte a nemes pályafutású férfit a csa-

ládi sirboltba, s mikor az enyészet férgenek átadták a kihült tetemet, az őszlute mély gyász egy szemel sem hagyott szárazon.

A gyászoló család a mogye nagy halottját következő gyászjelentésben siratja el:

Óvári és szentmiklósi Pongrácz Aladár cs. és kir. kamarás, huszárcapitány, valamint neje rétyi Antos Anna. Katinka leányukkal és Pongrácz Elemér képviselőházi tisztviselő, valamint neje Kultsár Margit szomoruan tudatják felejtethetetlen édes atyjuknak, illetve apósuknak s nagyatyának méltóságos óvári és szentmiklósi Pongrácz István ur cs. és kir. kamarás, cs. és kir. ny. tábornok, volt 1848/49-iki honvéd alezredes, tábornoki főnöknek f. hó 7-én este 9 órakor életének 80-ik évében szívvelhűdésben történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült teteme f. hó 9-én d. e. 9 órakor fog beszenteletetni és 10-én d. u. 4 órakor Felső-Turon a családi sirboltba örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmiseáldozatok f. hó 9-én reggeli 8 órakor Esztergomban a belvárosi r. k. plébánia templomban és Felső-Turon f. hó 11-én 8 órakor fognak a Mindenhatónak bemutatni. Esztergom, 1900. augusztus hó 8-án.

Áldás és béke hamvaira!

— **Nemzeti ünnep.** Nemzeti ünnepet, a kereszténység és a magyar királyság kilencszázados évfordulóját ülte meg tegnap a magyarság Esztergomban nagy egyházi fényvel, az apostoli király személyesítőjének, a főpapok és a hívek tizezreinek jelenlétében. Az ország minden legkisebb falujában megszólaltak a templomok tornyaiban az ércnyelvek mindenütt egy és ugyanabban az órában, imára, eszmélkedésre intve a népeket. — Az esztergomi fényes ünnepen megyénkbel résztvettek Horváth Béla főispán, Majláth István

a tüzelést, saját útegeink lesújtották őt; s csakis a véletlennek köszönheti életét.

A hatvani esata után őrnagygyá lett. Azonban hosszas volna a számos ütközetet előszámolni, melyekben az illető részt vett. Győr bevétel után, ahol szerencsés volt az előrsi csapatdal diadalmasan bevonulhatni, Komáromba rendeltetett a fővezérséghez, hogy Nagy Sándor tábornok oldala mellett a Vág vizénél mint tábornoki főnök működjék.

Habár ezen kinevezés nem is volt inyére, mindamellét odasiétt, a hol valóban nagy volt a veszély; mert általános ismert az I. hadtestnek a Vágnál elkezdett, Komárom- és Vágnál folytatott esatai, ugyszintén a hosszas hátrálás alatt a Tiszán tul ugyanezen hadtestnek jutott azon súlyos feladat, hogy a főszeregzőmét oldalt védve, Debrecennél a nyolcszorta nagyobb orosz erővel megütközzék.

Az utóbbiban rendkívül fontos szerep jutott neki. Tudvalevő, hogy Görgey hátrázottan tagadja, hogy Nagy Sándornak ama parancsot adta volna, hogy Debrecennél szembe szálljon a tizszeres muszka főszereggel. E fölött 1867-ben nagy vita indult meg a Hon hasábjain s ugy Pongrácz István, mint Máriaassy János most nyug. altábornagy a leghatározottabban állították, hogy Görgeytől kaptak paran-

csot az oroszok megtámadására. Pongrácz, aki e végzetes esatában is mint tábornoki főnök vett részt, szóról-szóra közölte Görgey német szövegű parancsát is, mely így hangzott: „Az első hadtest Debrecennél Ujváros felé az országon keresztül álljon föl s ha ellenség mutatkozik, azt támadja meg és verje vissza.“ Ez aug. 2-án korán reggel érkezett s Pongrácz az erre összehívott haditanácsban azt ajánlotta, hogy a parancsot ne teljesítsék, de csak Korponay János ezredes volt mellette, míg a híres, harevagyó Máriaassy, az öreg Bórich és Mesterházy a csata elfogadása mellett döntöttek. Így történt meg a végzetes esata, amelyben Pongrácz István alezredes, mint kitűnő lovas, a jobbszárnyon levő huszársággal kezdetben véresen verte vissza az oroszok rohamát, de a fedezetlenül maradt nagy erdőből is muszka lovasság rontott ki s Nagy Sándor 7000 főnyi hadteste teljesen fölbomlott. Nagy Sándor két segédtiszje, Liphtay Béla báró és Szapáry Géza gróf is azt állította, hogy látták Görgey parancsát, melynek néhány óra mulva oly sok fiatal honvéd élete esett áldozatul. Pongrácznak legnagyobb érdeme volt abban, hogy Nagy Sándor hadteste végleg szét nem zúllott s az utolsó esatát is ő vitta Schlick ellen Radnónál.

Midőn Görgey serogével Aradra ért, Nagy Sándor hadtestét Temesmegyébe küldte, a hol az Vinga előtt meg is ütközött, hogy majdan utolsók között legyen, kik hazájok védelmében az ágyut elsűtötték.

A világsi fegyverletétel után Pongrácz Istvánt is az aradi várba hurcolták, a honnan 3 évi fogsága után kegyelmet nyervén, szülőföldére tért vissza, hol is leginkább, kivált midőn 1857-ben Pákozdy Rózát nőül vette, a katonai tudományokkal s kertészettel foglalkozott.

Pongrácz István neve az irodalmi téren is ismeretes: leírta részletesen az 1849-ki debreczeni ütközetet, s némi eszmetöredékeket az álló hadseregről is tett közzé, hosszabb cikksorozatot írt az újabb harcászatról.

Midőn a király és a nemzet között 1867 évben bekövetkezett expiació után a m. kir. honvédséget szervezték, Pongrácz István kiváló katonai tehetségeit sem nélkülözhetette az új intézmény. A királyi kegy előszólitotta felsőtúri magányából, és mint ujonnan kinevezett honvédőrnagyot egy pozsonyi honvédszázalaj élére állította. 1871 évben alezredes az Ipoly-ságon fekvő honvédföldandár parancsnoka lett, majd ezredessé előléptetve, — Nagyváradra dandárparancsnokká nevez-

nyug. főispán, *Kovács József* kisgyarmati, és *Kudora János* viski esperesek, és velük papságunk nagy része, kik hiveiket bucsukörmenetben vezették a magyar kereszténység történelmi dicsőségének jubileumára. *Kudora János* viski esperes-plebános az esztergomi belvárosi templomban az ő szép szónoki nyelvén emelkedett hangon ünnepi szent beszédet mondott. *Horváth Béla* főispán és *Majláth István* az ünnep fényes külsőségű, gazdag pompájú, ragyogó keretén belül a király képviselője és a biboros egyházi körében országos egyházi és világi kitüntetések között vettek részt az ünnepen, és vendégei voltak a biboros hercegprimásnak azon a fényes táblán, melyet a király képviselője és az összesereglett notabilitások tiszteletére adott.

— **Szeccsányi Kajetán meghalt.** *Szeccsányi* Kajetán kir. törvényszéki bíró és vizsgáló bíró Komárom-Szent-Péteren öt havi szenvedés után életének 39-ik, boldog házasságának 11-ik évében meghalt. A tavaszkor erős meghülésből eredt tüdőgyulladás szegte ágyhoz, férfi ereje még lebirta ezt a kórt, de felépülése csak látszólagos volt. Nehány hét előtt bátyja *Szeccsányi Gyula* szentpéterei plebánoshoz ment üdülni. Elgyengült szervezetét lassan felőrölte a kór, míg végre hozzátartozói karjai közt csendesen elhunyt. Benne bírói karunk egy kiváló jeles képzettségű tagját veszítette el, és e veszteség fölött egész jogászvilágunk ószinte gyászt érez. Halála hírére a törvényszék kitűzte a gyászlobogót, a bírói és ügyészi kar külön gyászjelentést adott ki, és koporsójára koszorút küldött. Temetése e hó 14-én ment végbe. A korán elhunytat özvegye és két kis árvája siratja.

— **Ünnepi istentisztelet.** F. hó 18-án szombaton a király hetvenedik születésnapja alkalmából a r. kat. templomban megtartandó ünnepi istentiszteleten fölül a *státuskvó zsidó hitközség* imaházá-

ték ki, honnét Lugosra, majd Besztercebányára került.

Innét ment 1879 évben mint es. és kir. tábornok jól kiérdemelt nyugalomba, a maga egyéniségét teljes dekórummal hozván el a közpályáról. Ezentúl Pesten, majd Felső-Turon lakott, végül esztergomi házába költözött, és ott élt az emberi társadalom legirigylendőbb adományától, közszeretettől és közbeesüléstől környezve.

Ő volt a *honti muzeum* legelső tiszteletbeli tagja, mely jeles fia, *Pongrácz Elemér* a muzeum kiváló érdemű igazgatója adományozásában azt a sulyos rabláncot, ezt a minden aranyánál drágább mártírókszeret, melyet hazafiai lángoló erényeiért Aradon viselt — ereklyeként fogja megőrizni.

*Pongrácz István*ban mítoszi idők történelmi alakja dült ki. Fényes állásokat töltött be nem méltatlanul és nem eredmény nélkül. Mindenképpen hasznos ember és igaz ember volt. Benne megyénk egy nagy fiát fájó büszkeséggel siratta el. Emlékét még akkor se fogja bevonni a muló idők szürke patinája, mikor rólunk, sok ezer apró epigonról azt se fogják tudni, hogy valaha voltak.

ban is lesz ünnepi istentisztelet d. e. 10 órakor. A kegyeletes ünnepre *Himmler Sándor* dr. hitközségi elnök meghívta a hatóságokat.

— **Szomorú rovat.** Özv. *Szulyovszky Nándorné*, néh. *Szulyovszky Nándor* 1848-as honvédőrnagy özvegye e hó 11-én hosszas betegség után életének 74-ik évében meghalt. E hó 13-án temették el nagy részvét mellett. Nagy rokonság, közte özv. *Petróczy Vinczéné*, leánya gyászolja. Az elhunyt matróna az ipolysági szegényeknek valódi, a nyilvános hivalkodást kerülő jótévedője volt.

Matundák Mihály korponai felső püspöki igazgató, s a *Korpona és Vidéke* társszerkesztőjét fájdalmas gyász érte. Édes anyja e hó 9-én hosszas szenvedés után Nagysurányban elhunyt.

— *Kohn Mariska*, *Kohn Márk* dr. járásorvos 4 éves kis leánykájára szülei végtelen bánatára vörhenyben, mely ismét föllépett városunkban, meghalt.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A dunáninneni evang. egyházkerület közgyűlését tegnap és ma tartották meg Balassa-Gyarmaton, melyen megyénk evang. esperességének papsága csaknem teljes számban, továbbá az esperességi közgyűlés világi kiküldöttei vettek részt. E hó 14-én lelkészi értekezlet, gyámintézeti bizottság ülése, a kerületi egyházgyűlés előértekezlete, és este ismerkedő este volt. — Maga a közgyűlés, melynek igen terjedelmes tárgysorozata volt, két napot vett igénybe.

— **Vasuti kedvezmény Szent István napra.** A zónatarifának 1889. augusztus 1-jével történt életbeléptetése után tudvalevőleg megszűnt azon évek óta fennállott kedvezmény, mely szerint a Szent István ünnepen való részvétel megkönnyebbitése céljából az összes magyarországi állomásokról jelentékenyen mérsékelt menetérti jegyek adtak ki Budapestre. Minthogy azonban ezen ünnep az idén különös fényvel fog megtartatni és a fővárosnak ezen alkalomból való látogatása a kedvezmények megszüntetése óta tényleg tetemesen csökkent, az idén a fentemlített azelőtt szokásos kedvezmények újból megadatnak. Azon körülmény is nagyon alkalmassá teszi a kedvezmény igénybevételét, hogy az ünnep hétfőre esvén, a vidéki közönség két egymásután következő ünnepnapot tölthet a fővárosban. A mérsékelt áru menetérti jegyek olyképp adtak ki, hogy az utasok az I. kocsiosztályban két II. osztályu, a II. kocsiosztályban két III. osztályu egész jeggyel, a III. osztályban pedig egy II. osztályu rendes menetjeggyel *Budapestre és vissza* utazhatnak.

— **Rózsás hír.** *Plank Ferenc* ipolysági kir. törvényszéki irnok eljegyezte *Varga Margit* kisasszonyt, *Varga József* kir. törvényszéki hivatal-szolga leányát Ipolyságon.

— **A „Gondülő asztaltársaság“** f. hó 18-án szombaton este Ő Felsője 70-ik születésnapja alkalmából az egyet helyiségében (*Hopfinger* féle vendéglő) disz-lakomát rendez, melyre ez uton hívja meg a város polgárságát. Egyben felkéri a város közönségét, hogy ezen a napon házaikat lobogózza fel és ablakaikat kivilágítsa.

— **Csipős.** *Piroska*: Hetyke hadnagy nagy zavarban volt, midőn kezemet megkérte.

Boriska: Meghiszem azt, még pedig pénzzavarban.

— **Ajánlat.** *Végrehajtó*: Nincs egyéb foglalni való?

Áldozat: Vigyék az anyósomat, annak sok arany van a fogában.

— **Elkeseredés.** A vénlányt utonállók támadták meg és kifosztották. Elkeseredve siránkozik magában:

— Mindent elraboltak, csak esőket nem raboltak.

— **Sport Hatos** István vivó mester ez idei szüneti tanítványaival, ciklus-záró vivó — akadémiát szándékozik megtartani a városház nagytermében. Felhívjuk a vivó sport kedvelők figyelmét az e hó 26-án vasárnap d. u. 4—6 óra közt tartandó akadémiára, a melyen nem csak a tanítványok és haladók fogják bemutatni vívásban jártasságukat, hanem a netán még jelentkező amatőrök közreműködésével mérkőzések is vannak kilátásba helyezve. Az amatőröket pedig felkéri a mester minél számosabb előleges jelentkezésre, a műsor megállapíthatása végett. Jelentkezhetni minden nap d. u. 5 és 6 óra között, a vivó órákon.

— **A vörös kakas.** Szombaton tűz volt Bátban. *Stibló Ágoston* plebános szérűje gyuladt ki, a tűz a termés nagy részét elhamvasztotta. A termés biztosítva volt. — *Szerdán* este a magyaradi *Kasza-féle* birtok bérlőjének *Vanya tka* Endrének összes termése elégett. A kár biztosítás folytán megtérül.

— **Vidéki szülők figyelmébe.** *Jutányos áron elvállal teljes ellátásra lány gyermekeket a iskolai időnyre K o s t e l e t z k y* *Edéné Káptalan* utca.

IRODALOM, MŰVÉSZET.

A népvándorlás kora.

Irta: *Borovszky Samu* dr. A „Nagy Képes Világtörténet“ IV. kötete. — *Franklin-Révai*. 1900. Ára díszkötésben 8 frt.

A népvándorlás korát fedő homály még mindig nincs egészen felderítve. Pedig nagyon fontos ez a kor, fontosabb, mint általában gondolni szokták. Egyenes szál köti a renaissancehoz, mindahhoz, ami becses és hasznos csak volt a XV. század e nagy ujjáéledésében. Az ó-kor nagysága ott volt tetőpontján a római császárság koronája alatt; a középkor betetőzése a renaissance, a hit, a tudományok, a művészetek feljúlása a pápai tiara körül. Ez a tiara tulajdonképpen a római császári koronából készült. Ami átfurmálta: az egy pár száz esztendő, s ez az egynéhány száz év a népvándorlás kora. Róma régi nagysága elkopott; társadalmi forradalom nem dönthette össze, mert más kormányformát képzelni sem lehetett, mint a császárságot. Megdöntötte hát egy vallásos ébredés. A „nem e földről való“ ország megtörte a csupán e földről való. A szét hulló ország részeire bomlott, s e töredékek külön, önálló életet kezdtek. A népek megszabadultak Róma egyenlítő erejétől, mely mindent rómaivá tett. Tény az, hogy a Rómától meg nem hódított s hosszabbban el nem foglalt országokra ma kiválóbb szerep vár mint a meghódítottakra. Mert a meghódítottakba Róma a maga vérért öntötte át, a tespedt, beteg, öreg vért. Azok a nemzetek, a melyek megszabadulhattak tőle, fiatalon, saját ifju erejükből mese-gyorsan fejlődtek. S ezt a megszabadulást, ezt a fejlődést a npvándorlás korának köszönhetjük. Ez alatt az idő alatt fejlett ki a nemzetek egyénisége; ez a kor kezdte meg azt a fejlődést, melynek folytában a népek nemzetekké lettek, kivívták nemzeti egyéniségüket. E korban vált lehetővé az, hogy Gallia provinciából valaha Franciaország legyen, Germánia provinciából Németország. De nemcsak szétszakadás történt e szerencsés korban. Támadt valami, a mi a nemzeteket egymáshoz fűzve; a koronákat a hármaskorona. Ettől a hatalomtól azért nincs mit

félniök a nemzeteknek. Más az, mint a régi császárság volt. Földi dolgokban nincs hatalma, csak az egyháziakban. Összetartani jó, nemzetiségeket el nem nyomhat. Összekapcsoló ereje van, összeolvastó nincsen. Sőt meglevő világi hatalmát egyenesen egyensúlyozza egy új császárság: a német-római. Ez a császárság nem oly félelmes többé, mint a régi, hiszen nemzeti. S a nemzeti szellem szabadsága révén szabadul fel aztán a tudomány, a művészet, s végül a hit is, és így születik meg a renaissance és a reformáció; a renaissance, mely minden nemzetnek meghozza a maga művészetét, és a reformáció, mely az északi fajoknak meghozza a magokhoz való vallást. Ha a nemzeti egyéniség ki nem fejlődik, akkor ki tudja, meddig marad meg mindenütt a régi római forma? Vajon meg volnának-e ma e nélkül s köcsipkéből épült német dómok, az egyszerre klaszikus és modern renaissance-paloták, a Rafael szép szentképei? Az életnek e kifejlődését, sokoldalúságát köszönjük a népvándorlás nemzetfejlesztő áradatának.

Erről a szép és érdekes, mesés és komoly, homályos és fényes korszakról szóló jeles művel ajándékozta meg a magyar közönséget Borovszky Samu dr. a jónövű történész és kiváló stílusista, kit a népvándorlás korára vonatkozó régebbi buvárlataiért a magyar tudományos Akadémia is tagjai sorába választott. Most nemcsak tudományának, hanem művészi érzésének is jelét adta, mikor e komoly, tudós munkát oly szépen írta meg, hogy olvasása valóban élvezet. A jeles új munka áttekinthetően és eredeti felosztásban adja e kornépeinek történetét, különös súlyt helyezvén a hazánk földjén megfordult nemzetekre, kiváltképpen az itt letelepedett rómaiak, hunnok, avarok, szlávokra. A terjedelmes kötet végén világhírű orientálistánk, Goldziher Ignác foglalja össze egy jeles kis essayban az Iszlám alaptanait és történetét. A nagybecsű könyv terjedelmre is, az illusztrációk számára is fölmúlja a Nagy Képes Világtörténet eddig megjelent kötetét. A szövegek képeken kívül vagy 100 nagy külön melléklet szaporítja a roppant gazdag illusztráció tartalmát, s azonfelül tizenkét gyönyörű színes kép, melyek a legnevezetesebb mecsetek, bizánci mozaikok, kódexek és miniature-ok legszebbjeit mutatják be hü képen. A képeknél is különösen meg kell említenünk az erős magyar szempontot. Sok magyar tárgy, magyar vonatkozású kép van itt összehalmozva, ami igen nehéz munka lehetett, hisz alig van e korból emlékünknél, s ami van nagyon szét van szórva. Itt pedig itt találjuk római és népvándorláskori emlékeinket, a szép csaváros fibulákat, kettőt színes, remek képen; a Lehel kürtjét és a pécsi ó-keresztény sírkamra falfestményét.

A kötet a „Nagy Képes Világtörténet“ IV. kötete. Az egész munka 12 kötetre van tervezve, így a most megjelent kötettel egyharmada már a közönség kezébe van. A nagy munkát megrendelhetni a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Intézet Budapest. VIII., Üllői-ut 18.) s bármely hazai könyvkereskedésben, részletfizetésre is. Egy kötet ára diszkötésben 16 korona.

A „Zenélő Magyarország“ zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent XVI-dik füzeté a következő szép s értékes zeneműjanságokat közli: I.

Orbán Árpád „Csalogány sir“ magyar dal II. Huber Sándor „Lyuk-lyuk-lyuk“ magyar népdal induló. III. Gaál Ferenc „Egyvelog szerb népdalok“. IV. Schubert Ferenc „Eji zeno- Ständchen“ hegedűre zongora kísérettel. Ily gazdag tartalommal jelenik meg a „Zenélő Magyarország“ minden füzeté Ezenként 24 füzet minden füzet 10—10 oldal tartalommal a legjobban megválasztott kiváló sikerű újdonságokból összeállítva jelenik meg. Előfizetési ára egész éve 342 oldal tartalomra 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Egyes számok ára 60 fillér. Előfizethetni a most folyó III. évfolyamra a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zenemű kiadóhivatalában. Budapest VI. ker. Csengery-utca 62 a honnan jegyzékeket ingyen és bérmentve küldenek.

Közgazdaság.

Az okszerű borkezelés.

(Egy hasznos könyv szőlőgazdáknak.)

A földmiveltésügyi m. kir. miniszter *Utmutatás a must és bor okszerű kezelésére* cím alatt egy igen hasznos könyvet adott ki, mely valóságos nélkülözhetetlen kalauz szőlőgazdáink részére, mint annak főbb fejezetei is mutatják:

I. *Előkészület a szüretre.* Az üres hordók tisztántartása, Penészes és ecetes hordók megtisztítása, Az új hordók előkészítése, Erjesztőkádák, sajtó és más edények.

II. *Szüretelés.* A szőlő érése. A szüretelés idejének meghatározása, A szüret, A szüretelés jobb módja, A szőlő válogatása, A szőlő lebegyőzése, A szimmust nyérése, A sajtolás, vagy préselés, A sajtolás teljesítése, A törköly értékesítése, A törköly eltevése, A törkölybor (csiger, löre) készítése, A must szellőztetése, A lisztharatos fiatal bor szellőztetése, A lenyálkázás, Milyen legyen a préház?

III. *A must alkatrészei.* A cukor meghatározása.

IV. *A bor erjedése vagy forrása.* Mi a borélesztő? Az élesztő hatása a must alkatrészeire.

V. *Különféle borok készítése.* A fehér borok készítése, A nyílt és zárt erjedés, Az erjesztő helyiség levegője életveszélyes, Az utóerjedés, A siller, vagy kástélyos bor készítése, A vörös bor készítése, A szamorodni bor készítése, Az aszúbor készítése.

VI. *A bor kezelése.* A pince, A jó pince tulajdonságai, A pince építéséről, A préház mellett levő pince, A préház alatt levő pince, A pince berendezése, A bor fejtése és feltöltögetése, A bor teljes kifejlődése, Miért kell a bort seprőjéről lefejtetni? A borseprő értékesítése, A kénezés, A kénezés módja, Borderítés, A derítő szerek, Derítés vizahólyaggal, Derítés tojásfehérjével.

VII. *A must és bor javítása.* A must cukrozása, A bor szeszezése, A bor savtartalmának szabályozása.

VIII. *A borbetegségek és borhajók,* a bor megvirágosodása, az ecetesedése, a bor savanyodása, a nyúlóság, a keseredés, a megfordulás, a fekete törés, a penész-iz, a hordószag, a záptojászsag, a füstös iz.

Függelék. 1893: XXIII. törvénycikk a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról.

Rendelet a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893: XXIII. t.-c. végrehajtása iránt.

A népszerű nyelven megírt, 27 ábrával ellátott könyv ára csak 40 fillér és kapható a *Pallas részvénytársaság* nyomdájában Budapesten.

Ipolysági piaci árak.

(1900. augusztus 14.)

Buza mm.	kor.	14.40—00.00
Rozs		13.30—13.10
Arpa		12.40—12.20
Zab		10.60—10.40
Burgonya		3.30—3.10
Kukorica		13.20—13.10
Mák		48.40—48.20

493. 1900. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. járásbíró-ság 1900. évi V. 232/2 sz. végzése következtében Berczeller József, Szilassy Béla ügyvéd által képviselt és Komzsik István javára Janovics Károly ellen I. 80 kor. II. 800 kor 90 fil. III. 49 kor s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1270 koronára becsült gabona, takarmány, üsző, és batorneműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. járásbíró-ság 1900. évi V. 232/2 sz. végzése folytán I. 80 kor II. 800 kor 90 fil. III. 49 kor tőkekövetelés, és járuléka erejéig Földémesen leendő eszközésére 1900 évi augusztus hó 29 napjának délelőtt 8 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1801. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Ipolyságon, 1900. évi augusztus hó 5-én.

Balg Mór
kir. bír. végrehajtó.

382. 1900. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a vámosmikolai kir. járásbíró-ság 1900. évi V. II. 119/1. számú végzése következtében Nagy Aron dr. ügyvéd által képviselt Rorzonyói kegyes alapítványok javára Székely Zsigmond ellen 1400 kor. s jár. erejéig 1900. évi május hó 22-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján feloglalt és 1110 korra becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a vmikolai kir. jbiróság V II. 119/2 1900. sz. végzése folytán 1400 kor. tőkekövetelés, ennek 1897. évi december hó 18 napjától járó 6 % kamatai, és eddig összesen 124 kor 58 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Gr. Kövesden leendő eszközésére 1900. évi augusztus hó 18-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, akik a befolyandó vételárra nézve a hitelező követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt bírói kiküldöttnél szóval vagy írásban bejelenteni tartoznak.

Vámos-Mikolán, 1900. augusztus 3-án.

Német Emil
kir. jbiróságí vhajtó.

928. 1900. végrh. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. járásbíró-ság 1900. évi V. 291/6 számú végzése következtében Hertskó Jenő dr. ügyvéd által képviselt Barok Miksa javára Nyéki Sándor ellen 6502 kor. s jár. erejéig 1900. évi április hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 4000 korra becsült egy cséplőgarnitúra teljes felszereléssel álló ingóság nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. járásbíró-ság 1900. évi V. 291/6 számú végzése folytán 6502 kor. tőkekövetelés ennek 6% kamatai, váltó díj és eddig összesen 190 kor 70 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Lukanényén leendő esz-közlésére 1900. évi augusztus hó 25. nap-jának d. e. 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igé-rőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Ipolyságon, 1900. évi augusztus hó 10.

Balg Mór
kir. bir. végrehajtó.

2822. tkvi. 1900 szám.

Hirdetemény.

A vámos-mikolai kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóságához tartozó **Maria-Nosztra** község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakítatik és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-c-ek a tényleges birtokos tulajdonjogaik bejegyzését rendelik az 1892. XXIX. t.-c.-ben szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

E célból az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1900. évi augusztus hó 29-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak;

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen neteláni észrevételeiket annai bizonyosabbban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírássra az 1886. XXIX. t.-c. és az 1889. XXXVIII. t.-c. 5, 6, 7, és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a ki-

küldött előtt igazolják, avagy oda has-sanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és 3 azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíró-ság mint tkvi. hatóság.
V.-Mikolán 1900. évi június hó 29.

Markovich
kir. járásbíró.

3-3

Fogorvosi müterem.

Med. univ.vers.

Gáspár Ferenc dr.
műtő-fogorvos

okl. tisztiorvos és v haditen-gerészeti fregatt-orvos müter-mével rövid időre

B.-Gyarmaton
tartózkodik

A fog gyógyászat min-den ágában: operatív, con-servatív és technikai te-rén mütermének dus és legmodernebb felszerelése folytán eleget tehet.

Lakik:
Balassa szálloda 3-4 sz.

Csak nőket érdekelhet e szenzációs felfedezés!

„AFRODITIN“ mellszépítő, a háremhöl-gyek csodahatású laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjui üde-ségét, ruganyos teltségét. A testbört bársony-lágyságúvá és selyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatású ir gyógynövé-nyekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartal-maz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. **Törvé-nyesen védve.** A pénzbeküldésével vagy utánvétellel meg-rendelhető a „Stearoptinum“ labororiumában:

Budapest, VII. kerület, Mexikói ut 88. sz. 2-20

Páratlan
a **THYMOL**
fog-crème!

THYMOL
a legkellemesebb
fogtisztító-szer,
üdit, frissít.

THYMOL
ártalmatlan,
a n t i s e p t i k u s,
eltávolítja a fogfájást.

THYMOL
törvényesen védett
h a z a i
gyártmány.

1 tubus 60 fillér.

6 tubus diszes dobozban

Páratlan
a **THYMOL**
fog-crème!

THYMOL
fehériti, szépíti
és konzerválja a
fogakat.

THYMOL
uton
igen célszerű.
Nélkülözhetetlen.

THYMOL
förlümul
minden más
fogtisztító-szert.

Kapható mindenütt.

3 kor. 60 fl. — bérmentve.

Egyedüli készítő és fő szétküldési raktár:

6-7

SCHWARTZ illatszergyára

higien. kozmet labororium.

Budapest, VII. Damjanich-u. 28. Gyári raktár és fióküzlet Temesvárott.

